

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

předkládáme Vaší pozornosti poslední, monotematické číslo čtvrtletníku *Acta Universitatis Carolinae – Studia Territorialia* za rok 2013.

Svazek obsahuje, mimo jiné, dvě originální studie přibližující v českém prostředí pořád spíše jen málo frekventované otázky z oblasti moderních dějin Židů zemí střední a východní Evropy.

V prvním příspěvku nás Michaela Kůželová zavede do prostředí sousedního Polska v období po roce 1945. Studie podává koncizní přehled vývoje poválečné polské židovské kultury v kontextu vyrovnávání se zátěží holokaustu, počínající sovětské společnosti, rostoucí emigrace a ožívování předválečných tradic. Ukazuje, že jakkoli byly tyto snahy o obrodu kulturní autonomie polského židovstva – přinejmenším zčásti – úspěšné, nejpozději do poloviny 50. let většina židovských kulturních institucí stejně zanikla a hlavní představitelé umění, spisovatelé a básníci jidiš z Polska vycestovali.

V druhém příspěvku nás již Kateřina Šimová přenáší o několik stovek kilometrů dál na východ, a sice do Moskvy v období vrcholící protižidovské kampaně let 1948 až 1953. Studii uvozuje kritickým přehledem existujících pramenů, dokumentárních edicí a literatury k problematice tzv. státního antisemitismu v Sovětském svazu na sklonku vlády Josifa Vissarionoviče Stalina. Totalitní povahu sovětské státní mašinerie pozdně stalinské epochy exemplifikuje pak na pozadí tří významných událostí té doby – jmenovitě rozprášení Židovského antifašistického výboru, boje proti tzv. kosmopolitismu a konečně soudního procesu s „vrahy v bílých pláštích“, strůjci tzv. lékařského spiknutí proti vrcholným funkcionářům svazové komunistické strany.

Věříme, že četba předkládaného svazku naplní Vaše očekávání, a nechtě poslouží také jako zdroj inspirace.

Za redakční radu,
Jan Šír